

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет лісового господарства та екології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Поліського національного
університету

 О. Д. Ковальчук

« 05 травня 2026 року № 4

ПРОГРАМА

ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

для здобуття освітнього ступеня «Магістр»

зі спеціальності Н4 Лісове господарство

ОП «Мисливське господарство»

Програму підготували викладачі факультету лісового господарства та екології:

1. **Кратюк О.Л.** – професор кафедри лісового та садово-паркового господарства, професор;

2. **Власюк В.П.** – доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства, доцент;

3. **Сірук Ю.В.** – завідувач кафедри лісового та садово-паркового господарства, доцент;

3. **Климчук О.О.** – доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства, доцент.

Схвалено навчально-методичною комісією факультету лісового господарства та екології

«_10_» __квітня__ 2026 року (Протокол № 7)

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Критерії оцінки фахового випробування.....	5
Зміст фахового випробування. Перелік дисциплін та їх розділів.....	6
Список рекомендованої літератури.....	9

ВСТУП

У основі становлення та розвитку людини як виду лісомисливське господарство – вистежування, переслідування з метою здобування і власне здобування диких звірів і птахів з дотриманням певних правил. Із зростанням народонаселення виникла потреба у збільшенні продуктів харчування, промислових товарів. Поряд з виникненням та розвитком сільського господарства, тваринництва, розвивалося і мисливство. Важливим є ведення мисливського господарства на засадах раціонального невиснажливого і безперервного природокористування та охорони природи. Сучасне мисливське господарство становить окрему галузь господарства, яка функціонує у двох напрямках – рекреаційному та утилітарному. Підготовка висококваліфікованих фахівців мисливського господарства передбачає забезпечення навиками і знаннями необхідними для виконання виробничих завдань і вирішення згаданих вище питань.

Досягнення зазначених вимог можливе за умов постійного проведення контрольних заходів із визначення відповідності знань та умінь випускників змісту освіти та змісту навчання, зазначених у галузевих стандартах.

Для вступників за освітнім ступенем «Магістр» зі спеціальності Н4 Лісове господарство ОП «Мисливське господарство» на основі ступеня «Бакалавр», «Спеціаліст», «Магістр» даний комплекс включає дисципліни:

- *лісівництво;*
- *лісознавство;*
- *лісомисливське господарство;*
- *біологія мисливських тварин;*
- *біотехнія*

В процесі складання фахового випробування зі спеціальності Н4 Лісове господарство студенти повинні показати високу фундаментальну професійну та практичну підготовку.

Вступні випробування проводяться у вигляді тестових письмових завдань.

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ІСПИТУ

На фаховому вступному іспиті абітурієнт отримує тестове завдання, бланк результатів тестування та титульний аркуш зі штампом Приймальної комісії університету. Фаховий вступний іспит проводиться в письмовій формі або на основі індивідуальної усної співбесіди. Перед вступним іспитом представники приймальної комісії проводять інструктаж щодо порядку виконання вступного тестового завдання.

На бланку результатів абітурієнт вказує за номером тесту варіант правильної відповіді. Виправлення, декілька позначень і відсутність результату за варіантом відповіді зараховуються як невірний розв'язок тесту. Не допускаються будь-які умовні позначки на бланку результатів тестування та титульному аркуші.

Тестове завдання містить 50 питань з однією правильною відповіддю. Кожна правильна відповідь оцінюється у чотири бали. Максимально можлива кількість набраних балів після складання фахового іспиту – 200. Кількість балів необхідна для участі в конкурсі повинна дорівнювати або бути більшою за 100.

Тривалість тестування – 120 хвилин.

Зарахування для навчання до Поліського національного університету здійснюється за рейтинговою системою.

**ЗМІСТ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ.
ПЕРЕЛІК ДИСЦИПЛІН ТА ЇХ РОЗДІЛІВ**

НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «ЛІСІВНИЦТВО»	
1.	Методологічні засади багатофункціонального ведення лісового господарства.
2.	Спеціальне використання лісових ресурсів.
3.	Поступові рубки.
4.	Вибіркові рубки.
5.	Теоретичні основи догляду за лісом.
6.	Загальна характеристика рубок догляду за лісом.
7.	Біотехнічні рубки.
8.	Особливості проектування рубок догляду.
9.	Хімічний догляд за лісом.
10.	Підвищення продуктивності та якості лісу.
НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «ЛІСОЗНАВСТВО»	
11.	Лісознавство як наука про природу лісу
12.	Природа лісових екосистем
13.	Взаємовідносини у лісових екосистемах
14.	Екологічні чинники у житті лісу
15.	Ліс і клімат
16.	Ліс і світло
17.	Ліс і тепло
18.	Ліс і волога
19.	Ліс і ґрунт
20.	Типологія лісу
НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «ЛІСОМИСЛИВСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО»	
21.	Вивчення характеристик та методів оцінки якості мисливських угідь
22.	Облік мисливських ресурсів
23.	Організація мисливськогосподарської діяльності
24.	Роль полювання у становленні сучасної людини
25.	Зародження мисливства і полювання
26.	Хронологічна схема процесів удосконалення засобів полювання, знарядь промислу, об'єктів полювання
27.	Викопні і рецентні мисливські тварини

28.	Мета і одиниці обліку
29.	Біологічні, географічні, статистичні, організаційні основи обліку мисливських тварин
30.	Облік ратичних
31.	Облік хижих тварин
32.	Облік зайцеподібних
33.	Облік мисливських комахоїдних
34.	Облік гризунів
35.	Облік борової дичини
36.	Облік водоплавних птахів
37.	Анкетно-опитові методи обліку
38.	Повнота і точність обліку
39.	Оптимальна щільність мисливських тварин
40.	Оптимальна ємкість мисливських угідь
41.	Поняття про мисливські угіддя, їх класифікацію і бонітування
42.	Біотоп як мисливське угіддя
43.	Кормові і захисні властивості мисливських угідь, їх сезонна динаміка.
44.	Вплив на територіальний розподіл тварин в угіддях особливостей структури ландшафту, рослинного покриву, його мозаїчності, гідрологічних, кліматичних, погодних та інших факторів середовища
45.	Особливості розташування, пересування і кормоздобування мисливських тварин в угіддях у різні пори року у горах і на рівнині.
46.	Зміна структури мисливських угідь під впливом господарської діяльності людини.
47.	Методичні основи класифікації і комплексної оцінки якості мисливських угідь.
48.	Ландшафтні, лісівничі, мозаїчні, гідрологічні, кліматичні, погодні, антропічні та інші аспекти основ класифікації і комплексної оцінки мисливських угідь.
49.	Методи бонітування лісових, чагарникових, рільних, лучних, болотних, водних та інших типів мисливських угідь.
50.	Особливості лісових мисливських угідь.
51.	Методи бонітування лісових, чагарникових, рільних, лучних, болотних, водних та інших типів мисливських угідь.
52.	Пантове оленярство.
53.	Акліматизація і реакліматизація.
54.	Доместикація диких тварин.
55.	Техніка напіввільного і кліткового утримання, догляду і розведення тварин.
56.	Дичинорозведення та звірівництво.
НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «БІОЛОГІЯ МИСЛИВСЬКИХ ТВАРИН»	
57.	Особливості лісового середовища, як місця існування тварин

58.	Основні таксони зоологічної систематики, їх підпорядкування та застосування
59.	Видовий склад лісової фауни ссавців України
60.	Видовий склад лісової фауни птахів України
61.	Біологічні характеристики та екологічні особливості основних представників лісової фауни
62.	Населення хребетних лісу та особливості його просторово-часової динаміки
63.	Загальна характеристика класу Ссавці, його місце в системі тваринного світу
64.	Загальна характеристика класу Птахи, його місце в системі тваринного світу
65.	Морфологічні та анатомічні особливості будови тіла та систем органів ссавців і птахів
66.	Особливості живлення, розмноження, міграції та зимівлі представників лісової орнітофауни
67.	Особливості живлення, розмноження, міграції та зимівлі представників лісової теріофауни
68.	Трофічні зв'язки птахів та їх значення в обмеженні чисельності лісових комах
69.	Закономірності поширення та специфіка існування птахів і ссавців у різних лісових біоценозах
70.	Вплив антропогенних факторів на поширення лісових птахів
71.	Рідкісні та зникаючі види лісової фауни, способи їх охорони та приваблення у лісові масиви
72.	Механізм дії червоних списків різного рангу та міжнародних природоохоронних конвенцій щодо збереження лісової фауни
73.	Методи досліджень лісових тварин
74.	Методика виготовлення годівниць, штучних гніздівель та сховищ для різних видів лісової фауни
75.	Лісотипологічні рівні виявлення теріологічних та орнітологічних комплексів
76.	Особливості структури населення звірів і птахів переважаючих груп і підгруп типів лісу Полісся, Лісостепу, гірських лісів Карпат і Криму
77.	Сезонна динаміка основних показників населення звірів і птахів
78.	Просторо-типологічна структура і організація населення звірів і птахів лісостанів
НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «БІОТЕХНІЯ»	
79.	Попередження негативного впливу мисливської фауни на ліс.
80.	Солонці, гальковиська і пурхалища.
81.	Підгодівельні майданчики.
82.	Типи біотехнічних споруд і їх розташування в угіддях.
83.	Водозабезпечення мисливських угідь.
84.	Кормові поля.
85.	Підгодівля мисливських тварин.
86.	Заготівля та зберігання кормів.
87.	Доступність природних кормів і їх використання.

88.	Запаси природних кормів.
89.	Кормові рослини та кормові ресурси.
90.	Основні групи та склад кормів.
91.	Особливості живлення диких тварин.
92.	Біотехнічні вимоги до проведення лісогосподарських та сільськогосподарських робіт.
93.	Попередження загибелі тварин на транспортних магістралях.
94.	Попередження і подолання наслідків екстремальних ситуацій.
95.	Відтворювальні ділянки.
96.	Ремізи та ремізні ділянки.
97.	Покращення захисних властивостей лісу та інших екосистем.
98.	Захисні властивості середовища і їх значення для диких тварин.
99.	Загальні положення та екологічні основи проведення біотехнічних заходів у мисливських угіддях.
100	Особливості лісових мисливських угідь.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Бондаренко В.Д. Біотехнія. Львів: ІЗМН, 1998. Ч. 1. 260 с.
- Бондаренко В.Д. Біотехнія. Львів, 2002. Ч. 2. 352 с.
- Волох А.М. Визначення віку мисливських тварин. Одеса: Олді+, 2022. 374 с.
- Генсірук С. А. Ліси України : монографія. Львів : Українські технології, 2002. 496 с.
- Делеган І.В., Делеган І.І., Делеган І.І. Біологія лісових птахів і звірів. Львів: ПОЛЛІ, 2005. 600 с.
- Загороднюк І. Наземні хребетні України та їх охоронні категорії. Ужгород, 2004. 48 с.
- Лісівництво. Терміни та визначення : ДСТУ 3404-96. – [Чинний від 1997-07-01]. Київ : Держстандарт, 1997. 47 с.
- Лісомисливське господарство : підручник / Хоєцький П.Б., Копій Л.І. та ін. Львів : СПОЛОМ, 2022. 256 с.
- Мисливствознавство : [навч. посіб.] / А.І. Гузій, І.Д. Іванюк, В.М. Кусік, П.Б. Хоєцький. Харків: Мачулін, 2017. 276 с.
- Мисливствознавство : [навч. посіб.] / В. Д. Бондаренко, І. В. Делеган, К. А. Татаринів та ін. ; відп. ред. В. Д. Бондаренко. К. : РНМК ВО, 1993. 200 с.
- Настанови з упорядкування мисливських угідь. Київ, 2002. 114 с.
- Національний атлас України / Інститут географії НАН України, ТОВ «Інтелектуальні системи ГЕО», КПІ. Київ : Картографія, 2008. 440 с.
- Порядок утримання та розведення диких тварин, які перебувають у стані неволі або в напіввільних умовах* (наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України). № 429 (зі змінами № 400 від 30.10.2017). (2010).
- Рудишин М.П., Мурський Г.М., Татаринів К.А. Раціональне ведення мисливського господарства. Львів: Каменяр, 1987. 182 с.
- Свириденко В.Є., Бабіч О.Г., Киричок Л.С. Лісівництво. Київ: Арістей, 2004. 544 с.
- Свириденко В.Є., Бабіч О.Г., Киричок Л.С. Практикум з лісівництва. Навчальний посібник Київ: Арістей, 2006. 416 с.
- Сокур І.Т. Ссавці фауни України і їх господарське значення. Київ: Рад. школа, 1960. 212 с.
- Сокур І.Т. Історичні зміни та використання фауни ссавців України. К: АН УРСР, 1961. 86 с.
- Ссавці України під охороною Бернської конвенції. Київ, 1999. 222 с.
- Швиденко А.Й., Остапенко Б.Ф. Лісознавство. Підручник для вузів. Чернівці: Зелена Буковина, 2001. 354 с.